Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis

2019-11-27, bylos Nr. eA-1093-556/2019

Teismas: Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
Dokumentas: Nutartis
Data: 2019-11-27
Bylos Nr.: eA-1093-556/2019
Teisminio proceso Nr.: 3-61-3-02644-2017-9
Bylos rūšis: administracinė byla

Administracinė byla Nr. eA-1093-556/2019
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02644-2017-9
Procesinio sprendimo kategorija 17.6 (S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS
NUTARTIS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU
2019 m. lapkričio 27 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimučio Alechnavičiaus, Ramūno Gadliausko ir Arūno Sutkevičiaus (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos V. S. apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. gruodžio 11 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjos V. S. skundą atsakovui Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentui, tretiesiems suinteresuotiems asmenims – Vilniaus rajono savivaldybės administracijai ir N. N., dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Aprašomoji dalis

Teisėjų kolegija nustatė:

I.

1. Pareiškėja V. S. (toliau – ir pareiškėja) kreipėsi į teismą su skundu, kuriame prašė: 1) panaikinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento (toliau – Inspekcija) 2017 m. liepos 4 d. sprendimą Nr. (23.2)-2D-9520 „Dėl statybos darbų (duomenys neskelbtini)“ (toliau – ir Sprendimas); 2) įpareigoti Inspekciją duoti privalomą nurodymą sustabdyti statybos darbus pagal statybą leidžiantį dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini); 3) įpareigoti Inspekciją duoti privalomą nurodymą pašalinti pažeidimus: parengti konstrukcijų sustiprinimo projektą, atlikti būtinus darbus pagal projektą siekiant atstatyti stogo konstrukcijų laikomąją galią.

2. Pareiškėja nurodė, kad ji 2017 m. gegužės 17 d. Inspekcijai pateikė prašymą, nurodydama, kad N. N., vykdydama statybos darbus daugiabučiame gyvenamajame name (duomenys neskelbtini), statybą leidžiančio dokumento Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu, įrengdama gyvenamąsias patalpas mansardoje, pažeidė atramines stogo konstrukcijas – nupjovė 4,80 m ilgio medinę stogo siją su papildomu tašu bei dvi medines stygas, tuo reikšmingai susilpnindama stogo konstrukcijos laikomąją galią, mechaninį atsparumą ir pastovumą.

Medinė sija ir dvi stygos buvo nupjautos dar 2013 m. savavališkai vykdant kapitalinį remontą, o statybą leidžiantis dokumentas Nr. (duomenys neskelbtini) buvo išduotas po to, kai N. N., gavusi privalomą nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius, kreipėsi dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo. Pareiškėja teigė, jog Inspekcija skundžiamame sprendime nurodė, kad 2017 m. birželio 22 d., dalyvaujant pareiškėjos atstovei ir (duomenys neskelbtini) savininkei N. N., atliko palėpės patalpų virš N. N. priklausančio buto patikrinimą. Nors sprendime nėra pažymėta, tačiau patikrinimo metu Inspekcijos specialistai nustatė ir žodžiu informavo dalyvavusius asmenis, kad stogo medinėje konstrukcijoje esanti 4,80 m ilgio medinė sija yra nupuvusi. Tokia išvada prieštarauja firmos „Tyrimai ir projektai“ gyvenamojo namo (duomenys neskelbtini) stogo konstrukcijos statinio konstrukcijų tyrimo akte Nr. 17-40T (toliau – ir Tyrimo aktas) nustatytai aplinkybei, kad 4,80 m medinė stogo sija yra nupjauta 1,23 m altitudėje virš medinės perdangos paviršiaus. Ši aplinkybė kelia abejonių Inspekcijos darbuotojų nešališkumu vykdant patikrinimą. Pareiškėja paaiškino, jog neįvertinta, kad nupjauta medinė sija vertikaliai kirto erdvę, kurioje po N. N. priklausančio buto kapitalinio remonto buvo įrengta vonios ar kita patalpa, kurioje, keičiant stogo konstrukciją 2013 m., buvo įrengtas papildomas erkeris. Medinė sija buvo nupjauta todėl, kad kitu atveju ji būtų likusi N. N. įrengtos patalpos, kurioje yra erkeris, viduje, todėl naudotis patalpa būtų nepatogu. Pareiškėja teigė, jog sijos nupjovimas naudingas tik N. N., Sprendime remiamasi 2017 m. birželio 26 d. N. N. paaiškinimu, kad ji 2013 m. remonto darbus vykdė tik jai nuosavybės teise priklausančiame bute bei palėpės dalyje, o bendrojo naudojimo patalpų pastato pastogės, kur buvo nustatyti aukščiau aptarti pažeidimai, neremontavo. Pareiškėja vertino, jog dėl minėto asmens suinteresuotumo teikiant paaiškinimus, skundžiamas Sprendimas yra šališkas, priimtas neatsižvelgus į visas reikšmingas aplinkybes ir neįvertinus kitų asmenų paaiškinimų, taip pažeidžiant ne tik pareiškėjos teises ir interesus, bet ir viešąjį interesą. I. R., J. S., V. B., O. K., gyvenantys daugiabučiame name, ir pareiškėja gali patvirtinti, kad matė, kaip N. N. nurodymu buvo atliekami statybos darbai, kurie nulėmė, kad medinės stogo konstrukcijos atitinka galimos avarinės būklės požymius. Pareiškėja nurodė, kad Sprendime neatsižvelgta į aplinkybes, jog toks statybos teisės aktų pažeidimas, t. y. dalies stogo laikančių konstrukcijų (3 gegnių) pašalinimas, jau buvo fiksuotas 2013 m. rugsėjo 10 d. Inspekcijos savavališkos statybos akte, N. N. buvo surašytas reikalavimas pašalinti savavališkos statybos padarinius. Kadangi nupjauta medinė stogo sija yra tik laikinai atremta ir medinės stogo konstrukcijos dėl nupjautų sijos ir medinių stygų atitinka statinio galimos avarinės būklės požymius, todėl privalomo nurodymo N. N. neįvykdė, o Inspekcijos tarnautojai šių aplinkybių neįvertino. Pareiškėja akcentavo, kad Inspekcija turėjo pagrindą sustabdyti statybos darbus, vykdomus pagal N. N. išduotą statybą leidžiantį dokumentą, kadangi daugiabučio namo medinės stogo konstrukcijos atitinka statinio galimos avarinės būklės požymius, pastato stogo konstrukcijų bei perdangų būklė neatitinka esminių statinio reikalavimų.

3. Atsakovas Inspekcija atsiliepime į pareiškėjos skundą su juo nesutiko, prašė jį atmesti.

4. Atsakovas nurodė, kad skundžiamas Sprendimas priimtas vykdant Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo (toliau – Įstatymas) 8 straipsnyje įtvirtintą statybos valstybinės priežiūros funkciją, atitinka individualiam teisės aktui keliamus reikalavimus, jame nurodyti visi privalomi rekvizitai, teisinis pagrindas, pasisakyta dėl pareiškėjos pateiktų dokumentų (tyrimo akto), pareiškėjai išsamiai paaiškinta, kokių veiksmų ėmėsi Inspekcija, Sprendimas atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalį.

5. Atsakovas nurodė, kad N. N. 2013 m. rugsėjo 10 d. buvo surašytas savavališkos statybos aktas dėl vykdomų kapitalinio remonto darbų (duomenys neskelbtini) palėpės patalpoje, nustatyta, kad N. N. savavališkai, t. y. neturėdama statybą leidžiančio dokumento atliko neypatingo statinio – daugiabučio gyvenamojo namo, statybos darbus: pašalino dalį stogo laikančiųjų konstrukcijų, įrengė naujas konstrukcijas ir padidino pastogės patalpą. Iš statytojos buvo pareikalauta nevykdyti jokių statinio statybos darbų, išskyrus darbus, kuriuos būtina atlikti šalinant savavališkos statybos padarinius, apsaugoti statybvietę ir aplinką. N. N. 2013 m. rugsėjo 10

d. reikalavimu buvo informuota, jog nustatyta tvarka turi teisę kreiptis į statybą leidžiančius dokumentus išduodančius subjektus dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo. N. N. parengė projektą ir 2014 m. gegužės 12 d. gavo Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija) rašytinį pritarimą Nr. (duomenys neskelbtini) statinio projektui „Daugiabučio gyvenamojo namo (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) kapitalinio remonto projektas, Nr. (duomenys neskelbtini)“. Šis statybą leidžiantis dokumentas N. N. suteikė teisę atlikti gyvenamojo namo kapitalinio remonto darbus, jis yra galiojantis. 2014 m. liepos 16 d. buvo atliktas 2013 m. rugsėjo 10 d. reikalavimo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo patikrinimas ir surašytas privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo patikrinimo aktas Nr. NPA-00-140716-00135; nustatyta, kad N. N. reikalavimą įvykdė, t. y. gavo statybą leidžiantį dokumentą ir statinys atitinka projekto sprendinius.

6. Atsakovas teigė, jog 2017 m. birželio 22 d. patikrinimo metu nustatyta, kad jokie statybos darbai palėpės patalpose virš buto Nr. (duomenys neskelbtini) šiuo metu nevykdomi. N. N. 2017 m. birželio 26 d. pateikė paaiškinimą, kuriame nurodė, jog medinis pastatas yra 1940–1989 metų statybos, uždengtas šlaitiniu stogu. Dėl prastos gyvenamojo namo palėpės būklės (dalis laikančiųjų konstrukcijų supuvę, stogo danga praleidžia vandenį) N. N. parengė projektą ir savo palėpės dalyje atliko kapitalinį remontą, išduoto statybą leidžiančio dokumento Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu. Atsakovas aiškino, jog nėra pagrindo teigti, kad Inspekcija šališkai ar netinkamai atliko veiksmus, nes pateikti į bylą dokumentai ir minėta veiksmų seka patvirtina skundžiamame sprendime išdėstytas aplinkybes, kad statybos darbai buvo atlikti teisėtai išduoto statybą leidžiančio dokumento Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu.

7. Atsakovas nurodė, kad Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau – ir CK) nustato pareigas gyvenamojo namo bendrasavininkiams rūpinantis jų turtu, todėl pareiškėjos reikalavimas įpareigoti Inspekciją duoti privalomą nurodymą parengti konstrukcijų sustiprinimo projektą, atlikti būtinus darbus pagal projektą siekiant atstatyti stogo konstrukcijų laikomąją galią, laikytinas nepagrįstu ir turėtų būti atmestas. Atsakovas teigė, jog Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 punktas nustato, kad pareigūnas privalomuoju nurodymu sustabdo statybą, kai statybos metu atsirado pavojingų statinio ar jo dalies deformacijų, įvyko statomo statinio ar jo dalies avarija ar yra nustatyta avarijos grėsmė. Inspekcijos 2017 m. liepos 3 d. faktinių duomenų patikrinimo vietoje akte nustatyta, kad daugiabučio namo palėpės patalpose virš buto Nr. (duomenys neskelbtini) statybos darbai nevykdomi, todėl nesant statybos darbų, Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 punktas negali būti taikomas.

8. Trečiasis suinteresuotas asmuo Administracija atsiliepimu į pareiškėjos skundą su juo nesutiko, prašė skundą atmesti. Administracija nurodė, kad ginčai tarp daugiabučio namo gyventojų tęsiasi jau ne pirmus metus. Administracija nėra kompetentinga vertinti statybos teisėtumo klausimų, jos specialistai 2017 m. kovo 1 d. atliko daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų naudojimo priežiūros patikrinimą, buvo surašytas daugiabučio techninės priežiūros patikrinimo aktas. Administracijos direktoriaus įsakymu paskirta daugiabučio bendrojo naudojimo objektus administruojanti įmonė. Administracija vertino, kad skundžiamas Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, atitinka Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

9. Trečiasis suinteresuotas N. N. atsiliepimo į pareiškėjos skundą nepateikė.

II.

10. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2017 m. gruodžio 11 d. sprendimu pareiškėjos V. S. skundą atmetė.

11. Teismas aptarė Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 46 dalį, Įstatymo 8 straipsnio 2 dalį, 11 straipsnio 1, 4–6 dalis, 11 dalį, 13 straipsnio 1 dalį ir nurodė, kad pareiškėja 2017 m. gegužės 17 d. pareiškimu prašė Inspekciją stabdyti darbus pagal statybą leidžiantį dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini), imtis įstatymų

numatytų priemonių tam, kad priversti N. N. pašalinti pažeidimus. Pareiškėja Inspekcijai nurodė, kad N. N., vykdydama statybos darbus daugiabučiame gyvenamajame name (duomenys neskelbtini) nurodyto statybos leidimo pagrindu ir įrengdama gyvenamąsias patalpas mansardoje, pažeidė atramines stogo konstrukcijas – nupjovė 4,8 m ilgio medinę stogo siją bei dvi medines stygas, tuo reikšmingai susilpnindama stogo konstrukcijos laikomąją galią, o tai patvirtina Tyrimo aktas Nr. 17-40T. Inspekcija Sprendimu netenkino pareiškėjos prašymų, konstatavusi, kad N. N. jau yra pašalinusi savavališkos statybos padarinius ir 2017 m. birželio 22 d. faktinių duomenų patikrinimo vietoje metu jokie statybos darbai nebuvo atliekami.

12. Teismas nustatė, kad Inspekcija realizuoti jai suteiktus statybos valstybinės priežiūros įgaliojimus, tarp jų sustabdyti statybą (esant įstatyme įtvirtintiems pagrindams), objektyviai gali tik tuo atveju, kai vyksta statybos procesas. Pagal Statybos įstatymo 2 straipsnio 85 dalį statyba – veikla, kurios tikslas pastatyti naują, rekonstruoti, suremontuoti ar nugriauti esamą statinį. Pareiškėja 2017 m. gegužės 17 d. pareiškime ir skunde teismui nurodė, kad tariamą statybos įstatymų pažeidimą N. N. padarė 2013 metais, savavališkai vykdydama kapitalinį remontą ir įrengdama gyvenamąsias patalpas mansardoje. Teismas nurodė, kad byloje surinkti duomenys patvirtina, kad N. N. savavališkus statybos darbus vykdė 2013 metais, dėl to Inspekcija 2013 m. rugsėjo 10 d. surašė savavališkos statybos aktą bei reikalavimą pašalinti savavališkos statybos padarinius. Tuo metu galiojusio Statybos įstatymo 28 straipsnio 4 dalyje buvo numatyta galimybė įteisinti savavališką statybą gaunant statybą leidžiantį dokumentą. N. N. parengė daugiabučio gyvenamojo namo kapitalinio remonto projektą, kuriam 2014 m. gegužės 12 d. Administracija išdavė rašytinį pritarimą Nr. (duomenys neskelbtini). Inspekcija 2014 m. liepos 16 d. patikrinimo aktu konstatavo, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas teisėtai, atitinkamai, patikrinusi reikalavimo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymą, 2014 m. liepos 16 d. aktu konstatavo, kad reikalavimas yra įvykdytas. Tuo būdu Inspekcija pripažino, kad N. N. tinkamai, laikydamasi statybos procesą reglamentuojančių teisės aktų, atliko rekonstrukcijos darbus. Teismas darė išvadą, kad nagrinėjant pareiškėjos 2017 m. gegužės 17 d. pareiškimą, statybos procesas, kuriame N. N. buvo statytoja, jau buvo pasibaigęs, N. N. pasiekė tikslą rekonstruoti statinį. Kaip patvirtina Inspekcijos faktinių duomenų patikrinimo vietoje metu nustatytos aplinkybės, Inspekcija, nagrinėdama pareiškėjos pareiškimą, buvo nuvykusi į pareiškėjos nurodytą daugiabutį gyvenamąjį namą, tačiau jame nenustatė jokių faktiškai vykstančių statybos darbų. Nevykstant statybai, Inspekcijai nebuvo nei vieno iš Įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje numatytų pagrindų imtis statybos priežiūros įgaliojimų ir stabdyti statybą pagal statybą leidžiantį dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini), kaip prašė pareiškėja.

13. Teismas nustatė, kad pareiškėja 2017 m. gegužės 17 d. pareiškimu prašė Inspekcijos ne tik stabdyti darbus pagal statybą leidžiantį dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini), bet ir imtis įstatymų numatytų priemonių, kad priversti N. N. pašalinti pažeidimus. Kaip pažeidimus pareiškėja vertina tai, kad, jos teigimu, N. N., įrengdama gyvenamąsias patalpas mansardoje, pažeidė atramines stogo konstrukcijas – nupjovė medinę stogo siją bei dvi medines stygas. Pareiškėjos Inspekcijai pateiktas Tyrimo aktas Nr. 17-40T patvirtina, kad stogo medinėje konstrukcijoje medinė stogo sija nupjauta 1,23 m aukščio altitudėje virš medinės perdangos paviršiaus bei nupjautos dvi medinės stygos, tuo susilpninta stogo konstrukcijos laikomoji galia, mechaninis atsparumas ir pastovumas. Teismas vertino, jog Inspekcijai nebuvo pakankamo pagrindo spręsti, kad minėtos stogo konstrukcijos buvo nupjautos N. N. vykdytų rekonstrukcijos darbų metu. Ši aplinkybė grindžiama tik pareiškėjos pareiškimu, tačiau N. N. Inspekcijai pateiktame 2017 m. birželio 26 d. paaiškinime nurodė, kad tokių darbų nevykdė. Savavališkos statybos akte buvo konstatuota, kad N. N. pašalino dalį stogo laikančiųjų konstrukcijų (3 gegnes), tačiau jame nebuvo nurodyta, kad ji savavališkai atliko minėtų stogo konstrukcijų, esančių bendro naudojimo patalpose (medinės stogo sijos ir dviejų medinių stygų), pašalinimo darbus. Teismas nurodė, jog tai, kad N. N. neatliko pareiškėjos nurodomų veiksmų, netiesiogiai patvirtina pačios pareiškėjos atlikti veiksmai, kadangi, kaip nurodyta Administracijos 2017 m. balandžio 21 d. rašte, pareiškėja, kaip ir kiti daugiabučio gyvenamojo namo patalpų savininkai, pritarė N. N. parengtam daugiabučio gyvenamojo namo

kapitalinio remonto projektui. Tuo atveju, jeigu pareiškėja būtų maniusi, kad N. N. nepašalino savavališkos rekonstrukcijos metu padarytų pažeidimų, ji nebūtų pritarusi parengtam kapitalinio remonto projektui, įteisinančiam savavališkos rekonstrukcijos darbus. Nors pareiškėja teigė, kad Inspekcija privalėjo apklausti daugiabučio gyvenamojo namo gyventojus aplinkybei dėl stogo konstrukcijų nupjovimo nustatyti, teismas vertino, kad žodiniais kitų gyventojų paaiškinimais tokia aplinkybė negali būti objektyviai nustatyta, ypač įvertinus Administracijos į bylą pateiktus įrodymus, kad tarp namo gyventojų vyksta nesutarimai dėl pastogės patalpų naudojimo ir joje vykdomų statybos darbų. Teismas nurodė, kad iš pateiktos medžiagos matyti, jog įvairius statybinius darbus palėpės patalpose atliko ne tik N. N., bet ir kiti namo gyventojai. Teismas darė išvadą, kad Inspekcijai nagrinėjant pareiškėjos pareiškimą nebuvo pagrindo imtis Įstatymo 14 straipsnyje numatytų priemonių N. N. atžvilgiu dėl nupjautų stogo konstrukcijų atstatymo.

14. Teismas nurodė, kad pareiškėjos Inspekcijai pateiktas Tyrimo aktas Nr. 17-40T patvirtina, kad pastato stogo konstrukcijų būklė galimai yra avarinė dėl puvinio pažeistų stogo konstrukcijų elementų, supleišėjusių perdangų, sienų ir kolonų dalių, medinių perdangų sijų būklės, dėl susidėvėjusios stogo dangos į pastato vidų patenka drėgmė, o norint likviduoti stogo konstrukcijų galimą avarinę būklę, būtina parengti stogo konstrukcijų sustiprinimo projektą, atlikti būtinus darbus pagal projektą. Teismas nurodė, kad bloga stogo konstrukcijų būklė konstatuota ir Administracijos 2017 m. kovo 1 d. statinio techninės priežiūros patikrinimo akte Nr. 3. Teismas nustatė, jog pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis, pastatas yra medinis (sienos rastų), asbestcementinės stogo dangos, 1940 m. statybos pradžios, 1989 m. statybos pabaigos ir darė išvadą, jog Inspekcijai nebuvo pakankamo pagrindo pripažinti, kad galimai avarinę stogo konstrukcijų būklę lėmė būtent pareiškėjos nurodyti stogo konstrukcijų, esančių bendro naudojimo patalpose (medinės stogo sijos ir dviejų medinių stygų), pašalinimo darbai. Iš aptartų duomenų teismas nusprendė, kad stogo konstrukcijos galimai netinkamos būklės ne dėl pareiškėjos nurodomų darbų atlikimo, bet dėl amžiaus, susidėvėjimo, netinkamos priežiūros. Teismas nurodė, kad CK 4.83 straipsnio 3 dalis numato butų savininkų ir kitų patalpų savininkų (naudotojų) pareigą bendrojo naudojimo objektus valdyti, tinkamai prižiūrėti, remontuoti ar kitaip tvarkyti. Įstatymas reglamentuoja statinių naudotojų pareigas (47 straipsnis), o įgaliojimus atlikti statinių naudojimo priežiūrą suteikia savivaldybių administracijoms (49 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Teismas nusprendė, kad Inspekcija iš pareiškėjos pateikto Tyrimo akto Nr. 17-40T nustačiusi galimą stogo avarinę būklę, Sprendimu pagrįstai persiuntė pareiškėjos 2017 m. gegužės 17 d. pareiškimą Administracijai, prašydama atkreipti dėmesį į Tyrimo akte Nr. 17-40T nurodytas išvadas.

15. Dėl išdėstytų argumentų teismas nusprendė, kad Inspekcija teisingai įvertino pareiškėjos pareiškimo nagrinėjimo metu nustatytas faktines aplinkybes, tinkamai pritaikė Įstatymo ir Statybos įstatymo nuostatas bei priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą, kuriuo netenkino pareiškėjos 2017 m. gegužės 17 d. pareiškime išdėstytų prašymų stabdyti darbus pagal statybą leidžiantį dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini) ir imtis įstatymų numatytų priemonių tam, kad priversti N. N. pašalinti pažeidimus, bei persiuntė pareiškėjos pareiškimą Administracijai, vykdančiai statinių naudojimo priežiūrą. Esant tokioms aplinkybėms, teismas konstatavo, kad pagrindo tenkinti pareiškėjos skundo reikalavimo ir panaikinti Inspekcijos Sprendimą nėra. Atitinkamai, nėra pagrindo įpareigoti Inspekciją sustabdyti darbus pagal statybą leidžiantį dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini) bei įpareigoti duoti privalomą nurodymą pašalinti pažeidimus: parengti konstrukcijų stiprinimo projektą, atlikti būtinus darbus pagal projektą siekiant atstatyti stogo konstrukcijų laikomąją galią. Teismas pareiškėjos skundą atmetė kaip nepagrįstą.

III.

16. Pareiškėja V. S. apeliaciniame skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. gruodžio 11 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – panaikinti Sprendimą, įpareigoti Inspekciją duoti privalomą nurodymą sustabdyti statybos darbus pagal statybą leidžiantį dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini)

bei įpareigoti Inspekciją duoti privalomą nurodymą pašalinti pažeidimus: parengti konstrukcijų sustiprinimo projektą, atlikti būtinus darbus pagal projektą siekiant atstatyti stogo konstrukcijų laikomąją galią.

17. Pareiškėja teigia, jog į atsakovą kreipėsi siekdama, kad statybų valstybinę priežiūrą atliekantis subjektas konstatuotų N. N. sukeltą daugiabučio namo stogo konstrukcijos avarinę būklę bei duotų jai privalomus nurodymus šiuos trūkumus pašalinti. Teismas nepagrįstai nusprendė, kad visi pastato bendraturčiai privalo spręsti pastato avarinę būklę sukeliančius veiksnius, kuriuos sukėlė tik N. N. vykdyti kapitalinio remonto darbai. Pareiškėja akcentuoja, jog ji niekuomet nekėlė reikalavimo, kad atsakovas duotų privalomus nurodymus N. N. pakeisti viso pastato stogo dangą ar puvinio paveiktas jo vietas. Pareiškėja pabrėžia, jog ji kėlė reikalavimą tik įpareigoti N. N. pašalinti tuos veiksnius, kuriuos sukėlė jos atlikti statybos darbai.

18. Pareiškėja nurodo, kad 2013 metais konstatuojant savavališką statybą atsakovas nustatė, kad N. N. pašalino tris daugiabučio namo stogo gegnes, kurios buvo jai priklausančiame bute. Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad atsakovas visiškai netikrino, ar N. N. atliko kokį nors poveikį stogo konstrukcijai bendro naudojimo patalpose. Aplinkybę, kad stogo sija yra nupjauta bendrojo naudojimo pastogėje atsakovas nustatė tik atlikdamas tyrimą pagal pareiškėjos 2017 m. gegužės 19 d. pateiktą pareiškimą, tačiau šios sijos nupjovimą nepagrįstai traktavo kaip tuos pačius trūkumus, kurie buvo nustatyti 2013 metais. Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad šie atsakovo argumentai tiesiogiai prieštarauja jo paties teiginiams, kad N. N. daugiabučio namo bendro naudojimo pastogėje nei 2013 metais, nei vėliau nevykdė jokių statybos darbų, o teismas skundžiamame sprendime tai patvirtino. Pareiškėja teigia, jog teismo išvada, kad stogo sijos nupjovimas buvo fiksuotas 2013 metų savavališkos statybos akte, yra akivaizdžiai nepagrįsta. Šios aplinkybės nulemia, kad teismas, pareiškėjos vertinimu, neišsamiai išnagrinėjo administracinę bylą bei nepagrįstai nusprendė, kad N. N. padarytas pažeidimas buvo visiškai ištaisytas 2014 metais.

19. Pareiškėja teigia, jog teismo išvada, kad nepakanka įrodymų, jog daugiabučio namo stogo dangos siją nupjovė būtent N. N. yra nepagrįsta bei padaryta remiantis tik pačios N. N. paaiškinimais bei ignoruojant kitus byloje esančius įrodymus (Tyrimo aktą Nr. 17-40T). Pareiškėja teigia, jog priešingai, nei nurodė atsakovas, N. N. parengtas kapitalinio remonto projektas nenumatė ir netgi negalėjo numatyti namo stogo sijos nupjovimo. Kapitalinio remonto projektas buvo skirtas tik N. N. bute esančių konstrukcijų pakeitimui, tačiau jokie jo sprendiniai nenumatė statybos darbų bendro naudojimo patalpose. Pareiškėja teigia, jog kapitalinio remonto projektas netgi negalėjo numatyti tokių sprendinių, kurių įgyvendinimas nulėmė daugiabučio namo stogo konstrukcijos avarinę būklę, nes nupjovus stogo siją, jai teko gerokai didesnė, nei galima maksimali apkrova, bei vadovaujantis tiek Tyrimo aktu Nr. 17-40T, tiek atsakovo, tiek ir Administracijos byloje nurodytomis aplinkybėmis, sijos nupjovimas sukelia grėsmę pastato stogui nugriūti. Pareiškėja nurodo, kad teismas nepagrįstai nusprendė, jog pareiškėja, sutikdama su N. N. parengtu kapitalinio remonto projektu, pritarė pastato stogo sijos nupjovimui ir atkreipia dėmesį, kadangi projektas nenumatė jokių statybos darbų bendro naudojimo pastogėje, nei pareiškėja, nei kiti pastato bendraturčiai sutikimo dėl stogo sijos nupjovimo niekuomet nedavė bei N. N. neturėjo jokios teisės tokių veiksmų atlikti.

20. Pareiškėja akcentuoja, kad teismas atsisakė išreikalauti N. N. atlikto kapitalinio remonto projektą, tačiau skundžiamą sprendimą vis tiek grindė šiuo projektu. Pareiškėjos vertinimu, teismo sprendimas yra prieštaringas, iš jo nėra aišku, ar, teismo nuomone, Tyrimo akte Nr. 17-40T nurodyta stogo sija buvo nupjauta, ar ją nupjovė N. N.. Pareiškėja nurodo, kad teismas sprendime pritaria atsakovo nuomonei, jog sija buvo ne nupjauta, o nupuvusi, taip pat nurodė, kad pareiškėja, pasirašydama sutikimą su projektu, faktiškai sutiko, kad N. N. stogo siją nupjautų, kita vertus, teismas taipogi konstatavo, kad N. N. jokių statybos darbų bendro naudojimo pastogėje niekuomet nevykdė, taigi sijos nupjauti negalėjo. Pareiškėjos vertinimu, teismas atmesdamas pareiškėjos skundą, netiesiogiai patvirtino atsakovo išsakytą poziciją, kad stogo sijos yra išlikusios netgi N. N. bute. Pareiškėja teigia, jog visos šios aplinkybės tiesiogiai prieštarauja viena kitai bei jokiomis sąlygomis negali

visos kartu būti teisingos ir pagrįstos, o tai patvirtina, kad teismas nepakankamai įsigilino į bylos aplinkybes, neištyrė visų byloje esančių įrodymų bei priimdamas sprendimą netgi neatskleidė bylos esmės.

21. Pareiškėja nurodo, kad teismas nepagrįstai nusprendė, kad atsakovo atlikto tyrimo metu statybos darbai nebuvo atliekami, todėl atsakovas neturėjo teisės nei stabdyti statybos darbų, nei duoti N. N. privalomų nurodymų pašalinti statybos darbų trūkumus. Tyrimo akte Nr. 17-40T nustatyta, kad pastato medinės stogo konstrukcijos dėl nupjautų sijos ir medinių stygų atitinka statinio galimos avarinės būklės požymius (statinio, jo dalies, konstrukcijų deformacijos, dėl kurių statinys yra avarinis arba jų nepanaikinus statinys gali tapti avariniu), nurodytus STR 1.03.01:2016. Aptariamame Tyrimo akte Nr. 17-40T taip pat nustatyta, kad pastato stogo konstrukcijų ir perdangų būklė neatitinka esminių statinio reikalavimų – mechaninio atsparumo ir pastovumo bei higienos, sveikatos ir aplinkos apsaugos. Pareiškėjos įsitikinimu, Inspekcija turėjo pagrindą sustabdyti statybos darbus, vykdomus pagal N. N. išduotą statybą leidžiantį dokumentą, vadovaujantis Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 punktu, taip pat kitais atvejais, nustačius, kad statinys (jo dalis) statomas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus.

22. Atsakovas Inspekcija atsiliepime į pareiškėjos V. S. apeliacinį skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

23. Atsakovas nurodo, kad pareiškėja nepateikė pakankamai įrodymų dėl galimai atliktų N. N. neteisėtų gyvenamojo namo (duomenys neskelbtini) stogo kapitalinio remonto darbų, o teismas bylos nagrinėjimo metu nustatė, kad minėto gyvenamojo namo stogo konstrukcijos pašalinimas N. N. vykdytų rekonstrukcijos darbų metu, grindžiamas tik pačios pareiškėjos pareiškimu. Atsakovas teigia, jog Sprendime nurodyta, kad 2017 m. birželio 22 d. Inspekcijos specialistai, dalyvaujant pareiškėjos atstovui, advokato atstovui bei buto Nr. (duomenys neskelbtini) savininkei N. N. patikrino palėpės patalpas virš (duomenys neskelbtini) ir surašė Faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktą Nr. (23.31)-FAK-1963. Patikrinimo metu nustatyta, kad jokie statybos darbai palėpės patalpose virš buto Nr. (duomenys neskelbtini) šiuo metu nevykdomi. N. N. Inspekcijai pateiktame 2017 m. birželio 26 d. paaiškinime nurodė, kad tokių darbų nevykdė. Atsakovas atkreipia dėmesį, jog iš teismui pateiktos medžiagos matyti, jog įvairius statybinius darbus gyvenamojo namo (duomenys neskelbtini), palėpės patalpose atliko ne tik N. N., bet ir kiti namo gyventojai.

24. Atsakovas pažymi, kad Administracija 2017 m. liepos 28 d. atsakyme Nr. A33(1)-5155-429 nurodė, jog Administracijos specialistai atliko minėto daugiabučio bendrojo naudojimo objektų naudojimo priežiūros patikrinimą. 2017 m. kovo 1 d. buvo surašytas daugiabučio techninės priežiūros patikrinimo aktas, kuriame nustatyta, jog pastato laikančiųjų konstrukcijų būklė bloga; nustatyta stogo dalies virš bendros laiptinės danga susidėvėjusi, matyti dangos pažeidimai, vanduo per nesandarią dangą patenka į pastatą, vietomis puvėsio pažeistos laikančios stogo konstrukcijos (gegnės, stygos ir kt.) ir pan. Analogiškos aplinkybės yra nustatytos ir pareiškėjos į bylą pateiktame Tyrimo akte Nr. 17-40T. Atsakovas pabrėžia, kad pastatas dėl savo amžiaus, susidėvėjimo, jo bendrasavininkų (naudotojų) savalaikės nepriežiūros tapo netinkamos būklės, bet ne dėl pareiškėjos skunde nurodomų N. N. veiksmų, kurių galimam neteisėtumui pagrįsti, pareiškėja nepateikė pakankamų įrodymų.

25. Atsakovas nurodo, jog pagal savo kompetenciją atlikęs statybvietės patikrinimą ir objektyviai nenustatęs N. N. neteisėtų gyvenamojo namo (duomenys neskelbtini) kapitalinio remonto darbų, neturėjo teisėto pagrindo atlikti veiksmus, nurodytus Įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje, 14 straipsnio 1 , 2 dalyse. Atsakovas nurodo, kad 2017 m. liepos 3 d. Faktinių duomenų patikrinimo vietoje akte nustatyta, kad gyvenamojo namo palėpės patalpose virš buto Nr. 9 statybos darbai nevykdomi, todėl nesant statybos darbų Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 punktas negali būti taikomas. Atsakovas atkreipė dėmesį, kad Inspekcija nenustatė statybos metu pavojingų statinio ar jo dalies deformacijų.

26. Atsakovas atsiliepime pakartoja faktines aplinkybes, jog N. N. dar 2013 m. rugsėjo 10 d. buvo surašytas

Savavališkos statybos aktas, kuriame nustatyta, jog N. N. savavališkai, t. y. neturėdama statybą leidžiančio dokumento atliko neypatingo statinio – gyvenamojo namo sekančius statybos darbus: pašalino dalį stogo laikančiųjų konstrukcijų (3 gegnės), įrengė naujas konstrukcijas ir padidino pastogės patalpą. Už Statybos įstatymo ir kitų teisės aktų pažeidimus N. N. 2013 m. rugsėjo 10 d. buvo surašytas Reikalavimas Nr. REI-00-130910-00121 savo lėšomis pašalinti savavališkos statybos padarinius ne vėliau kaip iki 2014 m. vasario 10 d. N. N. kreipėsi į Administraciją dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo. Statytoja, pritarus daugiabučio gyvenamojo namo patalpų savininkams, tame tarpe ir pareiškėjai, 2014 m. gegužės 12 d. gavo Rašytinį pritarimą Nr. (duomenys neskelbtini) statinio projektui. Atsakovas pažymi, kad pareiškėjai ir kitiems daugiabučio gyvenamojo namo patalpų savininkams, nesutikus su N. N. parengtu statinio kapitalinio remonto projektu, N. N. nebūtų gavusi statybą leidžiančio dokumento.

27. Atsakovas nurodo, kad aplinkybė, jog stogo sija yra nupjauta bendrojo naudojimo pastogėje, yra nustatyta pačios pareiškėjos pateiktame Tyrimo akte Nr. 17-40T, kuriame nurodyta, kad 4,80 m medinė stogo sija yra nupjauta 1,23 m altitudėje virš medinės perdangos paviršiaus. Vertindamas į bylą pateiktus įrodymus, šį faktą nustatė ir teismas. Atsakovas atkreipia dėmesį, kad pareiškėjos skunde nurodyti motyvai, kad stogo sijos nupjovimą pastogėje atsakovas nustatė tik atlikdamas tyrimą pagal pareiškėjos 2017 m. gegužės 19 d. pateiktą pareiškimą, tačiau šios sijos nupjovimą nepagrįstai traktavo kaip tuos pačius trūkumus, kurie buvo nustatyti 2013 metais, vertintini kaip klaidingi.

28. Trečiasis suinteresuotas asmuo Administracija atsiliepime į pareiškėjos V. S. apeliacinį skundą prašo jį atmesti. Administracija teigia, jog teismo sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas ir informuoja, jog Administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. A27(1)-1819 uždaroji akcinė bendrovė (toliau – ir UAB) „Nemenčinės komunalininkas“ paskirta daugiabučio bendrojo naudojimo objektus administruojančia įmone. Administracija nurodo, kad 2017 m. rugpjūčio 13 d. buvo atlikta pakartotinė daugiabučio apžiūra, surašytas techninės priežiūros patikrinimo aktas, o UAB „Nemenčinės komunalininkas“ įpareigotas spręsti daugiabučio bendrojo naudojimo objektų remonto klausimą. Administracijos nuomone, pareiškėja savo pageidavimus dėl daugiabučio namo remonto ir konstrukcijų trūkumų galėtų reikšti UAB „Nemenčinės komunalininkas“.

Motyvuojamoji dalis

Teisėjų kolegija konstatuoja:

IV.

29. Nagrinėjamo ginčo dalykas Inspekcijos Sprendimo teisėtumas ir pagrįstumas.

30. Prieš pasisakant dėl apeliaciniame skunde išdėstytų argumentų, teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į bylos faktines aplinkybes: 1) pareiškėja kreipėsi į Inspekciją, prašydama stabdyti darbus pagal statybą leidžiantį dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini) ir imtis priemonių priversti pažeidėją pašalinti pažeidimus (1 t., b. l. 37–38); 2) Rašytinis pritarimas statinio projektui Nr. (duomenys neskelbtini) buvo išduotas 2014 m. gegužės 12 d. statytojo teisę turinčiam asmeniui N. N.; 3) Inspekcija Sprendimu atsisakė sustabdyti statybos darbus, nustačiusi, kad jokie statybos darbai trečiojo suinteresuoto asmens nėra vykdomi.

31. Atsižvelgiant į ką tik paminėtas aplinkybes (nutarties 30 p.), pirmosios instancijos teismui buvo būtina patikrinti faktinę aplinkybę dėl statybos darbų, galimai vykdomų trečiojo suinteresuoto asmens N. N., bei atlikti teisinį kvalifikavimą, pagal nustatytus duomenis.

32. Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimas išdėstytas šio baigiamojo teisės akto II skyriuje, su kuriuo apeliacinės instancijos teismas visiškai sutinka. Teisėjų kolegija tvirtina pirmosios instancijos teismo

argumentaciją bei atsakydama į pateiktą apeliaciją teigia, kad joje nurodyti motyvai negali lemti kitokio sprendimo nei apskųstas.

33. Gautoje patikrinti administracinėje byloje buvo iškilęs įrodymų vertinimo klausimas. Pirmosios instancijos teismui buvo būtina įsitikinti, ar iš tikro 2017 m. birželio 12 d. Inspekcijos atlikto patikrinimo metu nebuvo vykdomi statybos darbai. Surinkti į bylą įrodymai leido daryti išvadą, jog jokie statybos darbai nebuvo vykdomi, o statybą leidžiantis dokumentas Nr. (duomenys neskelbtini) realizuotas 2014 m. liepos 16 d. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas neturi pagrindo kitokiai pozicijai, kadangi nėra pagrindo netikėti tais duomenimis, kuriuos pateikė atsakovas (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 56 str.).

34. Pareiškėja (apeliantė) siekdama stabdyti darbus pagal statybą leidžiantį dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini) neįrodė, kad statybos darbai pagal pastarąjį dokumentą, jos kreipimosi metu ir Inspekcijos atliktos patikros metu, buvo vykdomi. Apeliaciniame skunde dėstoma apie sijos nupjovimą, minimas Tyrimo aktas, kuriame nustatyti statinio galimai avarinės būklės požymiai, tačiau tai niekaip nekeičia bylos baigties, turint omenyje dėl ko kreiptasi į Inspekciją – stabdyti darbus pagal statybą leidžiantį dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini).

35. Būtina pažymėti, kad sustabdyti statybą dėl teisės aktų ir (ar) statinio projekto sprendinių pažeidimų vykdant statybą turi teisę: 1) statinio statybos techninis prižiūrėtojas; 2) statinio projekto vykdymo priežiūros vadovas; 3) teismas asmenų, kurių teisės ir teisėti interesai yra pažeidžiami, ieškinių pagrindu; 4) Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka; 5) viešojo administravimo subjektai jų teises ir pareigas reglamentuojančių Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka (Statybos įstatymo 38 str. redakcija, galiojusi Inspekcijos Sprendimo priėmimo metu).

36. Įstatymo 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse (redakcija, galiojusi 2017 m. liepos 4 d.) buvo pasisakyta, jog Inspekcijos pareigūnas privalomuoju nurodymu sustabdo statybą šiais atvejais: 1) kai nustatoma, kad statyba yra savavališka ir surašomas savavališkos statybos aktas; 2) kai statybos metu atsirado pavojingų statinio ar jo dalies deformacijų, įvyko statomo statinio ar jo dalies avarija ar yra nustatyta avarijos grėsmė; 3) kai statyba nėra savavališka, tačiau statytojas neatitinka kitų privalomų reikalavimų statytojo teisei įgyvendinti, jeigu statyba vykdoma valstybinėje žemėje; kitais, negu nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, atvejais, nustačius, kad statinys (jo dalis) statomas (statoma) pažeidžiant statinio projekto sprendinius ar teisės aktų reikalavimus – Inspekcijos pareigūnas statytojui surašo Įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje numatytą privalomąjį nurodymą.

37. Nustačius, jog statybos darbai nebuvo vykdomi apskritai (Įstatymo 13 straipsnis reikalauja realios veiklos (statybos), kurios tikslas pastatyti, rekonstruoti, suremontuoti statinį), t. y. nesant vienos iš būtinų sąlygų surašyti privalomajam nurodymui, neatsirado ir pagrindas tokio patvarkymo priėmimui, o tai reiškia negalėjo būti patenkintas ir pareiškėjos kreipimasis (žr. šios nutarties 30 p.).

38. Pareiškėjos skundo 2 ir 3 reikalavimai (nutarties 1 p.) yra išvestiniai iš pirmojo skundo reikalavimo, todėl netenkinus pastarojo negalėjo būti patenkinti ir kiti skundo reikalavimai. Taigi turint omenyje dėl ko buvo kreiptasi į Inspekciją, t. y. tiksliai identifikavus šios administracinės bylos nagrinėjimo ribas, nebekyla abejonių dėl Inspekcijos Sprendimo pagrįstumo bei teisėtumo, kurį Vilniaus apygardos administracinis teismas ir paliko galioti.

39. Kiti aspektai, susieti su galimai avarine daugiabučio gyvenamojo namo būkle, nepatenka į šios bylos nagrinėjimo ribas, kadangi teismo paskirtis yra išnagrinėti konkretų socialinį konfliktą, patvirtinant arba paneigiant viešojo administravimo sistemos subjekto priimtą sprendimą.

Rezoliucinė dalis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 148 straipsnio 1 dalimi, teisėjų kolegija

nutaria:

Pareiškėjos V. S. apeliacinį skundą atmesti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. gruodžio 11 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai Laimutis Alechnavičius
Ramūnas Gadliauskas
Arūnas Sutkevičius